

17. Међународни позоришни фестивал Јоакимфест

Хармонија различитости

Захваљујући фасцинантном ентузијазму, креативним идејама, завидној упорности и несумњивим организационим вештинама претходних селектора, Књажевско-српског театра као домаћина, али и бројних сарадника, Међународни позоришни фестивал Јоакимфест, у претходне непуне две деценије профилисао се као један од значајнијих и занимљивијих, не само у Србији, него и у региону. Одлука да се у Крагујевцу одржава манифестација интересантно замишљене конфигурације, природно се надовезивала на чињенице о дугој и успешној традицији позоришне уметности у овом граду. Интернационални карактер фестивала обезбедио је могућност да се стручна, али и најшира позоришна јавност упозна са актуелним уметничким дешавањима у земљама региона, специфичним тематско-идејним, жанровским, стилским и естетским особеностима у представама које су се нашле у ранијим селекцијама. На срећу, две пуне године пандемије нису у великој мери негативно утицале на чврсто опредељење Крагујевчана да сачувају и надаље развијају Јоакимфест.

Размишљајући о представама које су конкурисале за 17. издање фестивала, нисам превише инсистирао на одређеном концепту, или заједничком имену, што је резултирало селекцијом чији би мото могао да гласи: „Хармонија различитости“. Имајући на уму, пре свега, уметнички квалитет одабраних остварења, такође сам покушао да занемарим, у оној мери колико је то реално, сопствени гледалачки сензибилитет и обезбедим публици да се суочи са најразличитијим позоришним изразима и естетиком, инвентивним редитељским поступцима и упечатљивим глумачким достигнућима. Оно што свакако јесте заједничко за све селековане представе огледа се у томе да свака од њих почива на драматуршки суверено постављеним актуелним причама, које нас се дубоко тичу, без непотребних „излета“ у баналну сферу дневне политике. Када је реч о жанру, он се креће од сочне комедије, преко потресне мелодраме и црног хумора до катарзичне савремене трагедије.

За 17. Међународни фестивал Јоакимфест предлажем следеће представе:

1. „**Живи песак**“, по мотивима стваралаштва Отоа Толнаија и Пала Петрика, режија: Кинга Мезеи, Народно позориште Суботица, Позоришно удружење Новем и Регионални креативни атеље, Кањижа.

Полазећи од маштовитог и необичног песничког универзума Отоа Толнаија и јединственог ликовног стваралаштва сликара и сценографа Пала Петрика, Кинга Мезеи и целокупна ауторска екипа, кроз хипнотишућу невербално-визуелну сензацију, преиспитују комплексан однос књижевности, сликарства и позоришта. Филигрански прецизно уклапајући најситније сценографске детаље са мотивима свакодневног живота у

војвођанској равници са свим њеним разноликим житељима, „Живи песак“ отвара широк спектар асоцијативно-метафоричких предела, творећи представу софистициране, интелигентне и експресивне поетике.

2. **„Југославија, моја отаџбина“**, Гледалиште Копер (Teatro Capodistria), Словенија, Позориште Приједор, Република Српска – Босна и Херцеговина и Фондација „Фридрих Еберт Стифтунг“, по роману Горана Војновића „Југославија, моја дежела“, драматизација: Иван Велисављевић и Александар Новаковић, режија: Марко Мисирача.

Још увек свеже сећање на крвави и трагични распад Југославије, прожима се кроз мешавину носталгичног и критички интонираног проседеа у одличном роману Горана Војновића, чија се сценска реализација фокусира на причу о судбини породице у смутна ратна и сива поратна времена и вечитој потрази за идентитетом. Син бившег официра ЈНА, дете из мешовитог српско-словеначког брака, креће у „одисејску“ авантуру, желећи да пронађе оца који је стављен на списак осумњичених за ратне злочине, неминовно се суочавајући у тим бескрајним лутањима са потиснутим сопственим „ја“ и Сцилама и Харибдама постјугословенског наслеђа. Непретенциозна режија, одлична глумачка остварења, опомињућа катарзичност и идејна слојевитост, главне су карактеристике ове представе.

3. **„Скупштина“**, по мотивима драме „Породична скупштина“ Кристине Клементе, адаптација: Ивана Стјепановић, режија: Иван Плазibat, Градско позориште Јазавац, Бања Лука, Република Српска – Босна и Херцеговина.

Прилагодивши текст савремене шпанске списатељице Кристине Клементе менталитетским и друштвено-политичким околностима овог поднебља, Иван Плазibat и Ивана Стјепановић, уз свесрдну помоћ глумачког ансамбла, направили су духовиту представу, са препознатљивим ситуацијама и ликовима из наше свакодневице. Након што глава четворочлане породице Бранко поднесе оставку на место председника породичног већа, почиње борба за власт, кроз чије се апсурдне и изразито комичне епизоде и ситуације које креирају Бранкова супруга Жана и деца Ана и Немања, откривају готово гротескни обриси реалних политичких сучељавања, не само у Босни и Херцеговини, већ и у ширем региону. Целину слике о животу на просторима некадашње државе, неизоставно употпуњује појава страног фактора – Аниног момка Немца Макса, који увелико утиче на коначан исход породичних избора.

4. **„My name is Goran Stefanovski“**, ауторска адаптација: Бранислава Илић, режија: Бранислав Мићуновић, Драмски театар Скопље, Северна Македонија.

Ауторска адаптација Браниславе Илић, која је обухватила седам текстова једног од најзначајнијих југословенских и македонских драмских писаца Горана Стефановског, није само вешта монтажа сцена из комада „Црна рупа“, „Лонг плеј“, „Сарајево“, „Казабалкан“, „Хотел Европа“, „Евроалиен“ и „Одисеј“. Она успева да луцидним драматуршким поступком изоштри питање потраге за идентитетом и судбине савремених апатрида, који су се, не својом кривицом, нашли на ветрометини бурних и турбулентних историјских догађаја с краја 20. и почетка 21. века. Бранислав Мићуновић редитељски суверено гради сценско и стилско јединство, не допуштајући да се виде или осете „шавови“ између фрагмената поменутих драма Горана Стефановског. Сјајани глумци Драмског театра, емотивна музика Влатка Стефановског и ефектна сценографија Александра Денића, важне су компоненте уметнички вредне представе.

5. „Пристанак“, Нина Рејн, режија: Небојша Брадић, Атеље 212 Београд.

Српска праизведба мелодрамског, црнотуморног, интимног и зналачки написаног текста савремене енглеске ауторке Нине Рејн у Атељеу 212 без икакве сумње један је од позоришних догађаја протекле сезоне. Интригантна прича о младим људима, два брачна пара и двоје самаца који ће касније постати партнери, преплитању њихових личних и професионалних аспеката живота, компликованим међусобним односима, питањима права и правде, јер је реч о адвокатима ангажованим на случају силовања, створила је простор за глумачка надигравања, базирајући се на пажљиво промишљеним и ненаметљивим редитељским решењима Небојше Брадића.

На предлог организатора фестивала Књажевско-српског театра у част награђених биће изведена представа Никшићког позоришта „Боинг-боинг“ у режији Растислава Ћопића.

У Новом Саду, 30. јуна 2022.

Мирослав Мики Радоњић